

Syväindö

1	Tiedotehniekku: mikse, kelle, midä?	1
2	Tiedokoneh da operuattorusistiemu	5
2.1	Tiedokoneh	5
2.2	Operuattorusistiemu	8
2.2.1	Graafine käyttöliittymy	9
2.2.2	Istundon algandu da lopendu	10
2.2.3	Operuattorusistieman komendoloi	11
3	Tekstankäzittely	13
3.1	Tekstan kirjuttamine tekstuedittoral	14
3.1.1	Notepad tekstuedittoru Windowsas	14
3.1.2	Jed tekstuedittoru	14
3.2	LibreOffice Writer	16
3.3	Tekstan luajindu L ^A T _E Xal	20
3.3.1	Tekstan muodo	20
3.3.2	Dokumentan rakendeh	21
3.3.3	Luvettelot, taulukot, kuvat, kuavat	22
3.3.4	Vihjavukset, syväindö, indeksu, kirjalližus	25
3.3.5	Tekstan kiändämine, kaččomine da tulostamine	26
4	Kuvankäzittely	27
4.1	Kuvan rezol’utsii da tallendusformuatat	27
4.2	Rasterukuvan piirdämine	29
4.3	Piirdämine vektorugrafiekkuedittoral	30
4.4	Fotokuvan käzittely	32
5	Verstaičendu	37
5.1	Brošuuran luadimine Scribuksel	37
5.2	Kuvan sijoittelu	39

6	Ezityksen luadimine	43
6.1	Ezityksen luadimine tekstuedittoral	44
6.2	Ezitys tekstankäzittelyohjelmal	44
6.3	Ezityksenluajinduohjelmat	46
6.4	Ezitys rakendehellizennu tekstannu	47
6.4.1	Landslide	47
6.4.2	rst2s5	48
7	Taulukkolaskendu	51
7.1	Laskendu taulukos	51
7.2	Taulukkolaskendan grafiekku	53
7.2.1	Pačasdiagrammu	53
7.2.2	Alovehdiagrammu	54
7.2.3	Kol'čudiagrammu	55
8	Tiedokannat	59
8.1	Tiedokannan luadimine da muuttamine	59
8.2	Tiedokandukyzelyt	60
9	Internet	65
9.1	Internet — verkoloin verko	65
9.1.1	Internetan roindu	65
9.1.2	Tiedoliikendehen harpavukset	66
9.1.3	Sovelduksien vuadimukset	68
9.1.4	Internettah piäzendy 2020-luvul	69
9.2	Sähköpoštu da tiijoston siirto	71
9.2.1	Sähköpoštu	71
9.2.2	Tiijostoloin siirdämine	73
9.3	Hipertekstu	74
9.3.1	Verkosivu, livain, verkopalvelin	74
9.3.2	Verkosivun luadimine	75
9.3.3	Verkosivun luadimine verkkosivuedittoral	76
9.4	Audio, video da videonevottelu	76
9.4.1	Tiedoliikendehen mahtot da rajat	76
9.4.2	Tekstu-, iäni- da kuvaviestimet	80
9.4.3	Videonevottelu	81
9.5	Tiedoturvu	82
9.5.1	Varavon lajit	83
9.5.2	Tiedoturvutehniekat	84
9.5.3	Kui varavuo käytändös	85
9.5.4	Tiedoturvu leviembäs perspektiivas	88

10	Verkot, aziykkahat, palvelimet da yksityžys	91
10.1	Yhtevys palvelimeh	91
10.2	Lähiverko, ulgoverko da NAT	92
10.3	Nimipalvelut DNS da DDNS	93
10.4	FreedomBox	94
10.5	FreedomBoxan tehnilizet vuadimukset	95
10.6	FreedomBoxan palveluloi	96
10.7	Duumaiče tädä	97
11	Scratch ohjelmoindukieli	99
11.1	Liikkumine estruadal	100
11.2	Petlat	101
11.3	Ehtollizet käskyt	102
11.4	Tiedotiipat, muuttujat da operuattorat	104
11.4.1	Muuttujien luadimine	104
11.5	Toziarvot	104
11.6	Luguoperuattorat	104
11.7	Merkijonot	105
11.8	Listat	105
11.9	Iäni	107
11.10	Yhtesruado	109
12	Python	111
12.1	Tiedokoneh kalkul’uattorannu	111
12.2	Tiedorakendeheh	112
12.3	Ohjavorakendeheh	113
12.4	Funktsiet	114
12.5	Ohjelmat	115
12.6	Modulit	118
12.7	Ezimerkiohjelmii	119
12.7.1	Sanakirjan luajindu	119
12.7.2	Kartan luajindu	120
12.7.3	Verkosivuloin luajindu	124
12.7.4	Luvun π arvo piävündähizel algoritmal	127
13	Javascript	131
13.1	Verko-ohjelmoindu Javascriptal	131
13.2	Kyzymys-vastavus harjaituksen luadimine	135
13.3	Riputandupačas Javascriptakse	138

A Näppäimistö	143
A.1 Karjalan kielen näppäimistö Linuxas	143
A.2 Karjalan kielen näppäimistö Windowsas	145
B Kirjaimien koodavuksi	147
B.1 Kirjaimet HTML, Latin, Windows da UTF koodavuksi . . .	147
C Bumuagulistoin suuruot	149
D Linuxan azendamine	151
D.1 Debian Live	151
D.2 Debian Linuxan azendamine kovalevyle	153
E Palvelut NAT:in tagan	155
E.1 Dinuamizen verkotunnuksen luadimine	155
E.2 Toizii taboi piästä NAT:in tuakse	156